

[K. Axel Nielsen.]

venstres og de konservatives lovforslag var til første behandling i forrige samling.

Den ene ting er: vi har allerede lovbestemmelser og andre retsnormer for ministres ansvar, bl. a. i straffelovens §§ 155-157. Den anden ting er: der påhviler ikke ifølge grundlovens § 13 nogen pligt for folketinget til at gennemføre en særlig ministeransvarslov. Herom er samtlige medlemmer af kommissionen enige, også professor Poul Meyer, der, uanset at han var enig med flertallet på disse to punkter, anser det for rigtigst, at reglerne om ministres ansvar optages i en særlig lov. Jeg henviser til kommissionsbetænkningen side 81 og følgende.

Når jeg nu på ny fremdrager, at vi allerede har regler for ministres ansvar, og at vi ikke har pligt til at gennemføre en særlig lov herom, skyldes det, at det stadig væk i offentlig omtale forudsættes, at ministre er uden retligt ansvar. F. eks. kan jeg nævne, at da radioen omtalte regeringsforslaget, hed det: „Herefter bliver det strafbart . . .“ — og jeg sætter streg under „bliver“ — skønt det er ganske utvivlsomt, at intet af det, der kriminaliseres i regeringsforslaget, ikke allerede er strafbart.

Lad mig også som et eksempel blandt mange nævne den ledende artikel i Berlingske Aftenavis for torsdag den 7. ds., der efter en omtale af regeringsforslaget slutter — hvis jeg med den højtærede formands tilladelse må citere —:

„Men det må være muligt i vinterens løb at nå til et resultat, så befolkningen omsider kan få fornemmelser af, at ministre, der viser forsømmelighed, kan risikere både parlamentarisk og juridisk at blive draget til ansvar.“

Altså til trods for den på dette punkt enstemmige kommissionsbetænkning og til trods for de oplysninger, der under første behandling i forrige samling bl. a. blev givet af den højtærede justistminister, fremturer visse dele af pressen med at sige til befolkningen: der påhviler ikke ministre noget retligt ansvar. Det virker deprimerende, og det er vel tilgiveligt, hvis man får den tanke, om det ikke var mere påkrævet at lovgive om pressens ansvar, for den vigtigste af alle pressens funktioner er at yde befolkningen sandfærdig og loyal orientering om samfundsvigtige spørgsmål.

Det er herefter berettiget at spørge, om den begrundelse for gennemførelse af en særlig ministeransvarslov, som professor Poul Meyer betegner som sin vigtigste, og som han benævner folkelig, politisk eller psykologisk, ikke netop hidrører fra, at befolkningen ikke er blevet rigtigt orienteret.

I forbindelse hermed må det med beklagelse konstateres, at kommissionsflertallets begrundelse for ikke at anbefale gennemførelse af en særlig ansvarslov ikke har fået den omtale i pressen, som den fortjener. Dette er kommissionsflertallet selv ikke ganske uden skyld i. Det pågældende afsnit i betænkningen — jeg tænker særlig på siderne 76-80 — er ikke lettilgængelig læsning. Jeg kan ikke her — det tillader min taletid ikke — give en udtømmende oversættelse af kommissionsflertallets betragtninger, men hovedsynspunktet er det, at de gældende retsnormer er tilfredsstillende, og at man ikke uden at gøre skade kan give disse en mere præcis formulering i særlige paragraffer. Sagen er jo den, at rigsretten i en konkret sag, foruden at den har straffelovens §§ 155-157 til rådighed, har mulighed for at fortolke grundlovens bestemmelser og kan bedømme en ministers forhold efter den til enhver tid gældende retsopfattelse. Gældende ret bygger altså på andet end paragraffer, men dette andet forandrer sig med samfundsudviklingen. På visse områder tvinger udviklingen måske til en skærpelse, på andre områder måske til en lempelse i ansvaret. Gældende ret er altså fleksibel. Den ønskværdige smidighed går tabt, dersom gældende ret spærres inde i paragraffer. Det er grunden til, at de ministeransvarslove, vi kender fra andre lande, forekommer os forældede og ude af kontakt med det samfund, vi lever i i dag.

At man foretrækker, at et retsområde er delvis ulovbestemt, er ikke noget specielt for ministeransvarsområdet. Det kan f. eks. anføres, at den almindelige erstatningsregel ikke findes i nogen lov, og ingen drømmer vist om at forsøge denne yderst fundamentale retsregel ikklædt stive paragrafers snærende klædebon.

Af det, jeg her har anført, vil det ikke være uberettiget at slutte, at jeg ikke er nogen varmhjertet tilhænger af at søge en særlig ministeransvarslov gennemført. Det fremgår også af det, jeg har sagt, at skal vi